

Foto: Gerlat cc by 2.0

Невидљиво, али опасно

Електромагнетно зрачење мобилних телефона, одашиљача и електричних уређаја, као и нових бежичних технологија, делује стресно на наше здравље нарушавајући активност хормона и телесне процесе, што у неким случајевима, по речима инжењера Светислава Јордовића, подстиче настајак рака

Алергија на електромагнетно зрачење? И то постоји. Ево примера. Францускиња Марина Ричард пати управо од те екстремне осетљивости на електромагнетно зрачење (ЕМЗ) које емитује већина модерних електронских уређаја, међу којима је и вај-фај. Марина је алергична и на мобилне телефоне, даљинске управљаче и стотине других уређаја који јој изазивају мучнину, главобоље и лупање срца. Лекарска комисија није признала осетљивост на ЕМЗ као нову болест. Међутим, суд је одбио савет лекара и понудио Марини инвалидску пензију од 800 евра. Ова 39-годишња жена је понуду прихватила и преселила се у планине на југу Француске, где је удаљена од струје и модерних уређаја, а воду вади из бунара.

Све више људи постаје преосетљиво на електромагнетно зрачење а да тога и нису свесни, на шта нам скреће пажњу и инжењер електротехнике Свети-

слав Јордовић. Од када је 1995. године на Четвртој светској изложби изума, истраживања и индустријских иновација у Бриселу добио златну медаљу за апсорбер, заштитник за отклањање електричног и магнетног поља из електричних инсталација, овај 83-годишњак се још интензивније бори да укаже на опасност зрачења у човеком окружењу и могућности заштите од високофреквентних зрачења која назива „електросмогом“.

– Досад невидљиви нивои свих облика ЕМЗ-а озбиљно угрожавају способност нашег тела да исправно функционише – каже Јордовић који је за свој проналазак награђен и у Београду златном медаљом „Никола Тесла“.

Истраживачи раде

Када је 1879. године Томас Едисон укључио прву сијалицу, заувек је радикално изменио наш свет. Рођено је доба електричне струје. Данас је немо-

гуће замислити живот без тог извора енергије.

– Електричну енергију прати електромагнетно поље, које се састоји из електричног и магнетног поља. Постојање ових неизбежних пратилаца електричне енергије је оно што је „прља“. Опасност по здравље људи приписује се електромагнетном пољу из мреже за напајање електроенергијом. На то је почело да се сумња и указује почетком седамдесетих година. Прво су примећене здравствене тегобе код особа које раде са компјутерским монитормима, монитормима за надгледање и контролу, ТВ апаратима – каже наш саговорник.

У последње време је све већи број научних истраживања која потврђују да, у овом тренутку, највећу претњу нашем здрављу и добробити (а то важи и за све друге облике живота) представља свеприсутни и невидљиви облик електрозагађења. Многи здравствени проблеми се повезују са излагањем ЕМЗ-у,

укључујући разне облике рака (посебно рак мозга, ока, уха и леукемија), спонтани побачаји, урођени дефекти, синдром хроничног умора, главобоље, хронични стрес, мучнина и срчани проблеми, аутизам, тешкоће у учењу, несаница и Алцхајмеров-ва болест.

Роберт Бекер, медицински истраживач, стручњак за електромагнетно зрачење и двоструки кандидат за Нобелову награду, веома је забринут због електрозагађивања: „Уопштено сумњам да је раст електромагнетних поља у овом тренутку елемент који највише загађује животну средину на Земљи“. Сматрам да је то на глобалном нивоу много важније од загревања... и повећање количине хемијских елемената у животnoj средини.“

Проблем погоршава експлозија бежичних технологија као што су мобилни телефони, лични дигитални помоћници (ПДА), бежични интернет, вај-фај (који омогућује приступ интернету на аеродромима, хотелима, кафа-

19

КАКО ПОБЕЂИ ОД ЕЛЕКТРОМАГНЕТНОГ ЗРАЧЕЊА

МОБИЛНИ ТЕЛЕФОНИ – ШТО ДАЉЕ ТО БОЉЕ

Шта предузети како бисмо избегли зрачење које емитује мобилни телефон? По речима инжењера Јордовића:

- Мобилни телефон се не сме носити у џепу!
- Ноћу га обавезно треба искључити!
- Ограничити коришћење за важније позиве.
- Кад год је то могуће, користите укључен звучник уместо да се мобилни телефон држи уз ухо.
- Сачекати да се успостави веза пре него што се принесе глави. Ово је ва-

жно јер мобилни телефон приликом позивања користи пуно више енергије да примио сигнал из оближње базне станице.

- Уместо телефона који вас ујутро буди, користите будилник.
- Слати текстualне поруке (СМС) кад год је то могуће уместо позива. На тај начин штеди се и новац.
- Избежавати коришћење у условима слабог пријема. Проверити сигнал пре упућивања позива. Када сигнал означава лошу везу, ваш телефон активно поде-

шава већу снагу одашиљања како би успоставио стабилнију везу.

Што се тиче бежичног телефона – слуша-лицу ноћу треба држати на бази.

Законодавства многих земаља попут Британије, Канаде и Француске препоручују или чак у потпуности забрањују коришћење мобилних телефона деци млађој од 12 година. У Израелу се разматра стављање здравствених упозоравајућих порука на мобилне телефоне као што су на кутијама за цигарете, а у неколико земаља било је предлога да се забрани вај-фај веза у школама.

нама и школама итд.) и моћни одашиљачи микроталасног зрачења који су потребни за пренос. Тај свеприсутни бежични свет емитује посебан спектар електромагнетног зрачења који има своје штетне ефекте на живе системе. Не можемо да га видимо, чујемо, помиришемо или осетимо, али ћелије у нашем телу могу.

– У том окружењу свако од нас мобилним телефоном може да хвата таласе од пет до 10 суседних вај-фај антена. Та нејонизујућа зрачења су штетна, поготово ноћу, јер не дозвољавају обнављање мелатонина, који је неопходан за рад тимуса, главне жлезде одговорне за наш имунолошки систем. То може довести до пада имунитета и стварања малигних обољења. С порастом вај-фај антена у окружењу поклапа се и појава симптома проблема с варењем. Сматра се да те антене блокирају рад ензима за варење, тако да данас имамо све више пацијената нетолерантних на одређену врсту хране – објашњава Јордовић.

Зид није препрека

Не постоји простор у којем човек ради, живи или спава, у којем нема штетних зрачења. Дуга неизложеност комплексном утицају штетних зрачења ремети енергетску структуру биолошких система, а то се одражава тако што долази до појаве разних обољења, како психоменталних тако и физичких.

– Више истраживача је дошло до закључка да се малигне ћелије 24 пута брже развијају под утицајем електромагнетног поља од здравих ћелија, али и даље то прописују екстремно ниским фреквенцијама и магнетном пољу – примећује истраживач и напомиње да је требало имати на уму да смо у нашој кући изложени дејству електричног поља, чак и онда када су сви по-

Foto: Unsplash cc by 2.0

Електрострес: премореност, нервоза, мрзовољност, последица су дуготрајног рада за компјутером

трошачи искључени. Доводни електрични водови уређаја, унутрашња и спољна инсталација су стално под електричним потенцијалом. А где има потенцијала, ту је и електрично поље и његов утицај.

Али ту прича није крај. Електрични апарати, који у себи имају електромотор или трансформатор, исијавају снопове електромагнетног зрачења врло велике продорности. Ова исијана енергија – зрачење пролази кроз армиранобетонски зид, без неког приметног слабљења, и сви покушаји да се елиминишу остају без резултата. Једини ефикасан начин јесте да се уређај искључи, и то вађењем утикача из зидне утичнице. ТВ пријемнике би требало искључити на прекидачу или искључивањем утикача из струје, а не даљинским управљачем – саветује инжењер.

– Ово сам радио зато што сам констатовао да је довољно да

само фаза прође до намотаја трансформатора или електромотора, па да из њих дође до исијавања снопа микроталасног зрачења. С обзиром на то да машине за прање судова и веша имају више електромотора, то су оне исијавале и одговарајући број снопова микроталасног зрачења. На овај начин сам решио проблем микроталасног зрачења електричних апарата у мом стану, али је остао нерешен проблем шта радити и како се заштити од зрачења која долазе споља. После осам година истраживања направио сам апсорбер који може ефикасно да отклони сва зрачења.

Облика је оловке и његова инсталација је врло једноставна. Довољно је, ради заштите стана, поставити га на разводној табли или на зид на месту где сноп „улази“ из суседства. У протеклом периоду уграђен је у више стотина станова, три клиничко-болничка центра, у ТВ

станицама и велики броју предузећа која поседују рачунарске центре. У Институту „Дедиње“ након месец дана код особља је регистрован раст хемоглобина за девет одсто, снижење шећера у крви за 26 одсто, а расположење је било знатно боље. На Одељењу неонатологије у Гинеколошко-акушерској клици „Народни фронт“ је током вишемесечног истраживања код новорођенчади, која су била у инкубаторима, запажено да су мирнија, да се брже опорављају, а особље расположеније.

Немиран сан је аларм

Генерално говорећи, просто-рије у којима се спава требало би да имају што мање електричних апарата, продужних каблова и разводнике који морају да остану укључени треба положити уз сам зид просторије, а никако да „секу“ просторију.

Највећа опасност према ње-

Промена кревета

Жене којима су већ констатоване промене на дојци или којима је већ одстрањена једна дојка, обавезно би требало да промене положај кревета у соби. То важи за све који се после лечења у болници враћају кућу у свој кревет, да се болест не би вратила.

Здрав простор у стану

Мање уређаја, а више биљака. Што више боравити у природи. Хођајте боси по земљи, када сте у прилици. Препоручује се „чишћење“ тела од зрачења водом. Спавати у мраку, не пред ТВ, јер се тако стимулише имуни систем да производи мелатонин. Искључити све уређаје док се спава.

Foto: С. Берић

Светислав Јордовић

Foto: DasWortgewand cc by 2.0

Машину за веш треба искључити из зида када не ради

говом сазнању јесте када сноп електромагнетног поља прелази преко кревета у коме особа спава, јер тада је особа непокретна у сноп, што је опасније и када је зрачење мање јачине, него када се човек креће и сече зраке јачег интензитета.

Особа која спава у таквом кревету у почетку има симптоме које се могу манифестовати на следећи начин: јутарњи умор и ломњени организам, плитак и немиран сан, говор у сну, јецање, шкрипање зубима, јако трзање у сну, трњење удова,

осећање хладноће на ногама, дрхтање руку, грчеви у ножи, бол у крстима, болови у потиљку или цеоном делу главе, забравност, честе инфекције респираторних органа (цури нос, сузе очи), брзо повећање диоптрије код деце (трафоподстанице), хркање, екцемеи итд. Све су то предзнаци да смо у „предворју“ будуће болести и да хитно треба нешто предузети – објашњава инж. Јордовић

– Такође сам приметио да су жене осетљивије на микроталасна зрачења и чешће тешко

оболевају. Генерално говорећи, репродуктивни органи жена и мушкарца врло су осетљиви на микроталасна зрачења. Деца су врло осетљива на ова зрачења. Ако им је кревет изложен зрачењу, она у сну много говоре, напуштају кревет – описује наш саговорник могуће знаке.

Деца која много гледају ТВ или користе компјутер, често долазе у стање такозваног електростреса. За неку особу можемо рећи да је под електростресом ако је стално преморена, нервозна, раздражљива и мр-

зовољна. Особе које показују да су у стању мањег или већег електростреса, често можемо срести у канцеларијама где има много компјутера, копирапарата, факс-апарата и сл. Медициноско особље, које ради на физикалној терапији, често је под мањим или већим електро-стресом, а и обољење међу њима нису ретка. Слично је стање и са радницима који раде у терминским просторијама, где има много монитора, ТВ режијама, филмских студија итд.

Славица Берић